

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं

इजलास

माननीय अध्यक्ष श्री किशोर सिलवाल
राजस्व सदस्य श्री जीवन कुमार घिमिरे
लेखा सदस्य श्री डम्बर बहादुर कार्की

फैसला

सम्बत् २०७४ सालको मुद्दा नं. ०७४-RB-००२८

निर्णय नं. ७३

मुद्दा:- मूल्य अभिवृद्धि कर (२०७०/०७१)।

का.जि.,गोङ्गबु गा.वि.स., वडा नं. ३ को हाल टोखा न.पा. वडा नं १२ स्थित
टि.टि.एस ट्रेडिङ्ग प्रा.लि.(स्थाई लेखा नं. ६०१७९५५९६) को तर्फबाट
अख्तियार प्राप्त ललितपुर जिल्ला, गोदावरी न.पा., वडा नं.१० बस्ने मधुसुदन
पौडेल.....१

पुनरावेदक

विरुद्ध

श्री ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर.....१ } प्रत्यर्थी

शुरु निर्णय गर्ने पदाधिकारी: - प्रमुख कर प्रशासक शोभाकान्त पौडेल।

शुरु निर्णय मिति: - २०७२/१२/२८

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय:- ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर ।

प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णय गर्ने कार्यालय:x

निर्णय गर्ने पदाधिकारी:x

निर्णय मिति:x

यसमा ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन,ललितपुर समेतको निर्णय उपर राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६ (१) र मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा ३२ बमोजिम पर्न आएको प्रस्तुत पुनरावेदनपत्र यसै न्यायाधिकरणको क्षेत्राधिकार भित्रको रही संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छ ।

तथ्य खण्ड

१. पुनरावेदक करदाता टि.टि.एस ट्रेडिङ्ग प्रा.लि. को आ.व. २०७०/०७१ को कर परिक्षण सम्पन्न भै पेश भएको प्रतिवेदनको आधारमा मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा २० बमोजिम कर निर्धारण गरी मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम २९(१) बमोजिम कर तथा जरिवाना गणना गरी जम्मा रू.४,९२,६८३।०० कर निर्धारण गर्नुपर्ने आधार र कारण सहित प्रारम्भिक कर निर्धारण गर्ने गरी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७२/११/२३ मा जारी भएको आदेश ।
२. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०७२/१२/०३ मा बुझी लिएको ।
३. करदाताले मिति २०७२/१२/०३ मा बुझी लिएको सूचनाको जवाफ मिति २०७२/१२/१८ मा पेश गरेको ।
४. मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा २० को उपदफा (२) को खण्ड (क) र (ख) को आधारमा देहायको कर अवधिको लागि देहाय अनुसार कर विगो र जरिवाना निर्धारण गर्ने भन्ने समेत व्यहोराको ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७२/१२/२८ मा खडा भएको निर्णय पर्चा ।

सि.नं.	कर अवधि	कर विगो	जरिवाना	थप दस्तुर	व्याज	जम्मा
१.	२०७० फागुन	६९,०२७।००	१३,८०५।००			८२,८३२।००
२.	२०७१ अषाढ	२,२२,७९१।००	१,८७,०६०।००			४,०९,८५१।००
		२,९१,८१८।००	२,००,८६५।००			४,९२,६८३।००

५. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवनले मिति २०७२/१२/२८ मा जारी गरेको आ.व. २०७०/०७१ को मूल्य अभिवृद्धि कर तर्फको अन्तिम कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी पुनरावेदकले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०७३।०२।२६ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन ।
६. निवेदकले यस विभागमा दर्ता गराएको निवेदनबाट आफूले विभागमा दर्ता गराएको प्रशासकीय पुनरावलोकनको निर्णयको सूचना प्राप्त नगरेको हुँदा राजस्व न्यायाधिकरणमा पुनरावेदन गर्न जाने व्यहोरा जानकारी गराएको हुँदा प्रस्तुत निवेदनको तथ्यमा प्रवेश गरी निर्णय दिन मिल्ने देखिएन भन्ने समेत व्यहोराको आन्तरिक राजस्व विभागको मिति २०७५/०५/१२ को निर्णय ।
७. विपक्षी कार्यालयबाट संशोधित कर निर्धारण गर्ने मिति २०७२।१२।१८ को निर्णय, तदनुसार जारी भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश र उक्त आदेशलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट भएको निर्णय समेत उल्टी (बदर) गरी पाँउ भन्ने समेत

व्यहोराको पुनरावेदक टि.टि.एस ट्रेडिङ्ग प्रा.लि. को तर्फबाट मिति २०७४।०४।२० मा यस न्यायाधिकरणमा दर्ता भएको पुनरावेदन पत्र ।

८. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि (संहिता) ऐन, २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकीलको कार्यालयलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणको मिति २०७५/७/२७ मा भएको आदेश ।

ठहर खण्ड

९. नियम बमोजिम पेसीसूचिमा चढी पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक टि.टि.एस ट्रेडिङ्ग प्रा.लि.का तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विद्वान अधिवक्ता श्री मणिराज आचार्यले Jhummer with lamp, Mobile, Kia Sportage Car समेत आय आर्जन गर्ने कार्यमा प्रयोग भई आएको, घरेलु प्रयोगका होईनन । Mismatch लाई बिक्री मानेको मिलको छैन । कारोबार नै नभएको फर्मको Debtors Transfer बाट आएको रकमलाई बिक्री कायम गरेको मिलेको छैन । अतः शुरु कार्यालयबाट भएको निर्णय, संशोधित कर निर्धारण आदेश समेत बदर हुनुपर्छ भनी बहस प्रस्तुत गर्नुभयो ।
१०. त्यसैगरी प्रत्यर्थी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर तर्फबाट उपस्थित विशेष सरकारी वकील कार्यालय काठमाडौंका विद्वान शाखा अधिकृत श्री नगेन्द्र लम्सालले व्यवसायमा आय आर्जन गर्ने गरी खरिद नभएका सामानहरुको खर्च कट्टी एवं क्रेडिट दावी दिन मिल्दैन । Mismatch एवं Debtors Transfer बिक्रीमा समावेश गर्नु पर्ने कारोबार हो । तसर्थ शुरु कार्यालयबाट भएको निर्णय परिवर्तन गर्नुपर्ने अवस्था नहुँदा सदर हुनुपर्छ भनी बहस प्रस्तुत गर्नुभयो ।
११. पुनरावेदकका तर्फबाट लिईएका पुनरावेदन जिकिरहरु, दुवै तर्फका विद्वानहरुबाट प्रस्तुत बहस बुँदाहरु र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणहरुको अध्ययन गरी हेर्दा शुरु ठूला करदाता कार्यालय ललितपुरको निर्णय मिलेको छ छैन ? पुनरावेदकको जिकिर पुग्न सक्ने हो होइन ? भनी निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो ।
१२. पुनरावेदक करदाताको वित्तीय विवरणमा डेब्टर्स देखिएका व्यक्ति एवं निकायलाई सो आ.व. मा बिक्री गरेको नदेखिएकोले डेब्टर्समा देखिएको रकमलाई थप बिक्री कायम गरी आयमा समावेश गरी मूल्य अभिवृद्धि कर निर्धारण गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धमा पुनरावेदकले आर.एण्ड एस ट्रेडिङ्गले सम्पूर्ण कारोबार बन्द गरी डेब्टर्स समेत हस्तान्तरण गरेकोले वित्तीय विवरणमा देखिएको भन्ने जिकिर लिएको पाइन्छ । यस विवादमा डेब्टर्समा रहेको रकम बिक्री आय कायम हुने हो, होइन ? भन्ने निक्यौल गर्नु पर्ने देखिन आयो । पुनरावेदक करदाताले आर.एण्ड एस. ट्रेडिङ्गको सम्पूर्ण दायित्व तथा सम्पत्ति लिएको देखिदैन । सो ट्रेडिङ्गले Debtors Transfer गरी हिसाव मिलान गरी पाउँ भनी निवेदन दिएको आधारमा हिसाव मिलान गरेको भन्ने पुनरावेदन जिकिर तर्फ विचार गर्दा: आर.एण्ड एस. ट्रेडिङ्गले गरी रहेको व्यवसाय नै गरेको कारणले डेब्टर्स समेत लिएको वा सो ट्रेडिङ्गको सम्पूर्ण स्वामित्व

ग्रहण गरेको भन्ने पुनरावेदकले देखाउन सकेको अवस्था छैन । डेब्टर्स हिसाव मिलान गर्न निवेदन दिए अनुसार उल्लेख भएता पनि सो निवेदन एवं डेब्टर्स वापत के कति भुक्तानी गरेको भन्ने प्रमाण समेत पेश हुन सकेको छैन । स्वयं कर निर्धारण गरी आय विवरण पेश गर्ने करदाताले आफ्नो वासलात समेतको हिसावमा डेब्टर्स देखिएका व्यक्ति निकायलाई विक्री गरेको विक्रीमा समावेश नगरेको कारोबारको मूल्यलाई समेत समावेश गरी मूल्य अभिवृद्धि कर निर्धारण भएको देखिँदा सो कर निर्धारण आदेशलाई अन्यथा मान्नुपर्ने देखिन आएन । कर निर्धारण आदेश अन्यथा भयो भन्ने पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिरसँग सहमत हुन सकिएन ।

१३. सम्पत्ति समूह 'ख' 'ग' र 'घ' वर्गका सम्पत्तिहरू मध्ये झुमर लाइट, मोबाइल सेट र सवारी साधन कार व्यक्तिगत तथा घरायसी प्रयोजनका सम्पत्ति भनी हास खर्च अमान्य गरी कर निर्धारण भएको देखिन्छ । यस सम्बन्धमा पुनरावेदकले कुन सम्पत्ति आवश्यकताको र कुन सम्पत्ति व्यक्तिगत वा घरायसी हो भन्ने विश्लेषण गरी कर निर्धारण गर्न मिल्दैन भन्ने जिकिर लिएको पाइन्छ । मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १७ मा व्यवसायसँग सम्बन्धित खरीदमा तिरेको मूल्य अभिवृद्धि कर कट्टि गर्न पाइने कानूनी व्यवस्था रहेको छ । पुनरावेदकले खरीद गरेका उक्त सम्पत्तिहरू व्यवसायको आय आर्जनसँग सम्बन्धित हो वा होइनन् हेर्नु पर्ने देखिन आयो । पुनरावेदकको कार्यालयमा जडान गरिएको झुमर लाइट र सो निकायमा कार्यरत संचालक वा कर्मचारीहरूले व्यवसायिक कामको समयमा प्रयोग गर्ने गरी खरीद भएका टेलिफोन-मोबाइल सेट व्यक्तिगत वा घरायसी प्रयोजनका हुन भन्ने आधार देखिँदैन । नाफा नोक्सान हिसाव साथ संलग्न अनुसूची—७ मा संचार खर्च र विजुली तथा पानी खर्च कट्टि दावी भएको देखिन्छ । यी खर्च कट्टि व्यक्तिगत वा घरायसी प्रयोजनका हुन भन्न सकेको अवस्था पाइँदैन । संचार खर्च र विजुली खर्च मान्य भएको अवस्थामा सोही खर्च हुने साधनहरू घरायसी वा व्यक्तिगत प्रयोजनका हुन भन्न मिल्ने देखिएन । सवारी साधन (कार) खरीद गरी हास खर्च कट्टि गरेको सम्बन्धमा हेर्दा: पुनरावेदक एकल संचालक रहेको प्रा.लि. भएको देखिन्छ । प्रा.लि. का संचालक एवं व्यवस्थापकका लागि आवश्यकतानुसार सवारी साधन व्यवस्था गर्न पाइँदैन वा हुँदैन भन्न मिल्ने अवस्था नभए पनि सो व्यक्तिले व्यवसायको आय आर्जनमा प्रयोग भएको देखिनु पर्ने हुन्छ । करदाताले खरीद गरी हास खर्च कट्टि गरेका सम्पत्तिको आय आर्जनमा उपयोगिताको औचित्य कर अधिकृतले हेर्न वा परीक्षण गर्न मिल्दैन भन्ने हो भने आयकर ऐनको दफा १९(१) कोआय आर्जन गर्न सो वर्षमा आफ्नो स्वामित्वमा रही प्रयोग गरेको.....कानूनी व्यवस्थाको सान्दर्भिकता समेत नरहने हुन सक्छ । त्यस्तै गरी मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन, २०५२ को दफा १७ मा कर योग्य कारोबारसँग सम्बन्धित खरीदको मात्र कर कट्टि गर्न पाइने कानूनी व्यवस्था रहेको पाइन्छ । अतः कर अधिकृतले खरीद भएका सम्पत्तिको उपयोग र औचित्य हेर्न एवं जाँच परीक्षण गर्न मिल्छ । पुनरावेदकले दुई वटा सवारी साधन (कार) खरीद गरेकोमा विवाद रहेको देखिएन । पुनरावेदक प्रा.लि. एकल संचालक रहने कम्पनी भएकोले

एउटासम्म कार आवश्यक मात्र सकिए पनि दोस्रो कार के प्रयोजनका लागि हो भन्ने पुनरावेदकले पुष्टि गर्न नसक्दा कर कट्टि अमान्य भएको शुरु निर्णय पर्चाको व्यहोराबाट देखिन्छ । पुनरावेदकले सो कार कम्पनीको कुन व्यक्तिले प्रयोग गरेको छन् भनी पुनरावेदनमा समेत खुलाउन सकेको एवं के कस्ता व्यवसायको करयोग्य कारोबारका सन्दर्भमा प्रयोग भएको भनी देखाउन नसकेको हुँदा पुनरावेदन जिकिरसँग सहमत हुन सकिएन ।

१४. अमृत ट्रेडर्स, ओम एस एण्ड एस इन्टरप्राइजेज, इ.जी. स्टोर र के.एम. ट्रेडर्ससँगको कारोबारमा मिसम्याच देखिएको भनी रु. १२२७२८।०५ आय थप गरी कर निर्धारण गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धमा पुनरावेदक करदाताले विल अनुसार विक्री गरेको रकम खरीदकर्ताले आफ्नो कारोबार अंक फरक गरेका कारणले मात्र मिसम्याच देखिएको हो भन्ने जिकिर लिएको पाइन्छ । शुरु कार्यालयमा पेश गरेको जवाफमा समेत सोही व्यहोरा उल्लेख भएको छ । खरीद विक्री कारोबार मिसम्याच कर अधिकृतका लागि छानविन अनुसन्धान गर्ने आधार भए पनि करदाताले पेश गरेका प्रमाण एवं जिकिरको विश्लेषण नगरी आय कायम गरी मूल्य अभिवृद्धि कर निर्धारण गरेको निर्णयसँग सहमत हुन सकिएन ।
१५. करदाता प्रा.लि ले पेश गरेको विवरणमा आय विवरण र मूल्य अभिवृद्धि कर विवरण फरक देखिएको भनी रु. ४१६८१।८९ बढी खरिद देखाइएको छ । के कति कारणबाट बढी खरिद देखिन गएको हो भन्ने करदाता कम्पनीले सबुतप्रमाण पेश गरी प्रमाणित गर्न सकेको अवस्था पनि नहुँदा करदाता कम्पनीले बढी खरिद देखाई मूल्य अभिवृद्धि कर दावी गरेको प्रमाणित भएको हुँदा आ.व. २०७०।७१ का लागि कायम भएको मूल्य अभिवृद्धि कर निर्धारणलाई अन्यथा गर्नुपर्ने अवस्था देखिन आएन । करदाताले पेश गरेको आय विवरणलाई बेवास्ता गरी कर निर्धारण गरियो भन्ने पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिरसँग सहमत हुन सकिएन ।
१६. अतः माथि उल्लिखित आधार र कारणबाट स्थायी लेखा नं ६०१७९५५९६ का पुनरावेदक करदाता टि.टि.एस ट्रेडिङ प्रा.लि.को आ.व. २०७०/०७१ को मूल्य अभिवृद्धीकर निर्धारणका सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७२।१२।२८ मा भएको निर्णयमा झुमरलाईट र मोबाइल सेट व्यक्तिगत प्रयोजनका सम्पत्ति भनी हास खर्चकट्टी अमान्य गरेको एवं मिसम्याच रकमलाई थप विक्री कायम गरी कर निर्धारण गरेको हदसम्मको निर्णय मिलेको नदेखिँदा सो हदसम्म केही उल्टी हुने ठहर्छ । अरुमा पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकर पुग्न सक्दैन । अरु तपसीलबमोजिम गर्नु ।

तपसील-खण्ड

माथि इन्साफ खण्डमा लेखिए बमोजिम स्थायी लेखा नं ६०१७९५५९६ का पुनरावेदक करदाता टि.टि.एस ट्रेडिङ प्रा.लि.को आ.व. २०७०।०७१ को मूल्य अभिवृद्धीकर निर्धारणका सम्बन्धमा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०७२।१२।२८ मा

भएको निर्णयमा झुमरलाईट र मोबाइल सेट व्यक्तिगत प्रयोजनका सम्पत्ति भनी हास खर्चकट्टी अमान्य गरेको एवं मिसम्याच रकमलाई थप विक्री कायम गरी कर निर्धारण गरेको हदसम्मको निर्णय मिलेको नदेखिँदा सो हदसम्म केही उल्टी हुने ठहरेकोले सो विषयमा करदाताले राखेको रकम कानूनको म्यादभित्र नियमानुसार फिर्ता दिनु वा अर्को आर्थिक वर्षको कर रकममा मिलान गरिदिनु भनी शुरु कार्यालयलाई लेखी पठाइदिनु.....१
विशेष सरकारी वकीलको कार्यालय काठमाण्डौलाई फैसलाको जनाउ दिनु.....२
सरोकारवाला पक्ष नक्कल माग गर्न आए नियमानुसार नक्कल दिनु.....३
फैसलाको विद्युतीय प्रति अपलोड गरी प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गर्नु र शुरु तथा रेकर्ड मिसिल नियमानुसार गरी अभिलेख शाखामा बुझाई दिनु.....४

जीवन कुमार घिमिरे
(राजस्व सदस्य)

उक्त रायमा हाम्रो सहमति छ ।

डम्बरबहादुर कार्की
(लेखा सदस्य)

किशोर सिलवाल
(अध्यक्ष)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

शाखा अधिकृत: लेख बहादुर कोइराला
कम्प्युटर टाइप: प्रदिप तिवारी

इतिसम्बत २०७५ साल फागुन १९ गते रोज १ शुभम.....